

Richteren 6: Laat het vuur branden!

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet

GK 163 (bundel 2017) Dit huis, een herberg onderweg.

Gebed

Kinderen: Baäl.

Zingen: GK 167 (bundel 2017) Machtig God, sterke rots.

Inleiding op Schriftlezing:

Lezen: Richteren 6: 1-32

Psalm 106: 1, 2 (Nieuwe psalmberijming)

Preek

Psalm 111 (Nieuwe psalmberijming)

Wet: vuur in je hart.

Nieuw Liedboek 912 (Neem mijn leven laat het Heer...)

Gebed

Collecte

Psalm 150a (Nieuw Liedboek) Geprezen zij God.

Zegen.

Kinderen: Baäl.

Inleiding op Schriftlezing:

Het boek Richteren lijkt een donker boek. Een bloedboek. Boek vol bloedvergieten en geweld. Vol overspel en ontrouw. Vol afgoderij. Het lijkt een hopeloze cirkel: het volk leeft in het beloofde land. Maar het gaat de goden van de Kanaänieten vereren. De HERE geeft zijn volk dan in handen van die volken en hun goden. Volken, die het land binnenvallen en kaalvreten als een grote zwerm sprinkhanen. Het volk roept tot God. God stuurt een richter en bevrijdt zijn volk. Maar niet lang daarna gaat het opnieuw verkeerd.

Vorige week zagen we het trieste refrein het boek: "Er was geen koning in Israël. Iedereen deed wat goed is in eigen ogen".

Nu lezen we over Gideon: God roept opnieuw een richter om zijn volk te bevrijden.

Preek:

Hans is verslaafd aan gokken.

Hij weet dat het niet goed is. Dat je alleen maar geld verliest. Dat je op den duur alles verliest.

Maar toch: je weet maar nooit. En hij heeft nu al zoveel geld in die machines gegooid: het grote geld moet toch een keer komen.

Hij vertelde mij, dat hij door de straten weer eens op weg was naar het casino. Onweerstaanbaar aangetrokken door de lichtjes, de droom. Opnieuw knielt hij voor de gokkast.

Maar onderweg was er tegelijk een diep verlangen in zijn hart, dat iemand hem zou zien. Dat iemand zou zien dat hij het eigenlijk niet wilde. Dat die hem zou tegen houden.

Maar niemand zag hem. Niemand hield hem tegen. Zelfs God niet.

Geen engel. Geen stem.

Waar is God als je hem nodig hebt?

Gideon staat tarwe te kloppen in de wijnpers.

Waarom?

De dorsvloer ligt hoog en open op een heuvel buiten het dorp. Als je daar het graan omhoog gooide met je dorsvlegel, dan kon de wind daar goed doorheen waaien en het lichte kaf wegblazen, zodat alleen de zware graankorrels naar beneden vielen.

Nu doet hij het in de wijnpers. Een beetje verborgen tussen de wijnranken in de rotsachtige bodem. Wat onzichtbaar.

Bang voor de Midianieten, die het land al 7 jaar keer op keer plunderen.

Diep in zijn hart is het verlangen, dat God ingrijpt.

Maar er gebeurt niets. Geen engel. Geen stem.

Waar is God als je hem nodig hebt?

Maar: op een dag wordt Gideon wel aangesproken. Door een engel, een bode van de HEER.

Al heeft Gideon dat pas later door.

Het gesprek wat volgt is dan ook best wel somber.

Dat ligt niet aan die engel.

Die begint heel opgewekt: "De HEER zij met je, jij dappere krijgsman!".

Maar Gideon antwoordt heel somber: "Als de HERE met ons was, waarom overkomt ons dan dit allemaal? Waar is die God, waar zijn al die wonderen waar onze ouders en grootouders ons keer op keer over vertellen? Mooie verhalen, maar hij trekt zich niets van ons aan!".

Wat leren we al uit dit korte gesprek?

Dit: Gideon kruipt in de slachtofferrol.

We zien dat Gideon twee grote fouten maakt.

Ten eerste denkt hij: "We hebben problemen, dus zal God ons wel verlaten hebben".

Hij denkt niet: "Hoe komt het dat wij al die problemen hebben? Zou het ook aan onszelf kunnen liggen? Omdat wij God verlaten hebben?".

Ten tweede denkt hij: "Waar is God? Hij moet onze problemen oplossen! Hij is God!".

Hij denkt niet: "Heer, maak mij iemand, die dit probleem zelf aan kan of kan dragen".

Herkenbaar?

Maar die engel gaat vrolijk verder: "Toon je moed en bevrijd Israël".

Maar Gideon antwoordt opnieuw supersomber: "Hoe moet ik dat dan doen? Ik ben maar een kleine familie van een kleine stam. Ik ben ook nog de jongste".

Hij voelt zich eerder een held op sokken.

Het is kansloos.

Maar dan zegt de HERE tegen hem: "Jij kunt dat, omdat ik met je ben!".

En de HERE geeft er ook een teken bij: Gideon haalt wat te eten voor zijn gast. Wat vlees en brood.

Maar als het op de rots staat, klaar om op te eten, dan raakt de engel met zijn staf het voedsel aan en vuur verteert in een keer alles. Je ziet Gideon vol verbazing kijken.

En als hij dan vol verbazing naar zijn gast wil kijken, dan is die er niet meer.

Gideon begrijpt: het was de HEER!

En Gideon grijpt moed.

En wat doet hij dan als eerste?

Andere richters grijpen meteen naar het zwaard. Richters als Othniel of Ehud. Zij trekken het zwaard uit de schede en een heel leger uit de kast en trekken ten strijde.

Zou Gideon dat ook niet moeten doen?

Snel een leger bij elkaar roepen, wapens maken, wapenrusting, strijdwagens en dan zo snel mogelijk ertegenaan! Voordat die Midianieten weer binnenvallen en de oogst vernietigen. Hij moet redden wat er te redden valt!

Maar dat gebeurt niet.

Het eerste wat hij doet is dit: hij bouwt een altaar.

Het zwaard blijft in de schede.

Waarom?

De nood is al zo groot!

Ja, daarom juist: juist omdat de nood zo groot is, moet Gideon beginnen bij het begin.

Bij het hart.

Op een hoge heuvel staat een altaar voor Baäl. En naast dat altaar staat een gewijde paal voor Asjera.

In de stallen van zijn vader Joas staan twee stieren offerdieren voor Baäl. Teken van vruchtbaarheid en kracht.

Baäl was heer in Israël.

Wie de geschiedenis van Israël kent zal verbaasd vragen: 'Maar hoe kan dat?'

Wat heeft Israël gedaan?

Ja, en dat is nu juist het probleem: Israël heeft niets gedaan.

Dat is haar grote fout: het volk heeft niets gedaan.

Toen het volk het beloofde land binnenkwam, had het een bevel van de HERE op zak: verdrijf de volken uit dit land.

Waarom?

Het was toch hun land?

"Verdrijf de volken": het klinkt zo wreed. En in onze oren klinkt het zelfs naar genocide.

Omdat de goden van de Kanaänieten en de volken zo wreed en zondig waren, dat God het niet meer kon aanzien. Overspel, bloedvergieten, misbruik, kinderooffers, de HERE walgde ervan.

Daarnaast: de HERE wist, dat zijn kinderen onweerstaanbaar voor die goden zouden knielen. Hoe vreemd ook, maar de verleiding was zo sterk, dat zij aan deze goden hun hart zouden geven. Als een vrouw, die altijd weer voor slechte mannen valt.

"Verdrijf die volken!"

Maar het volk had dat niet gedaan. Als een sombere doods klok klinken deze wooren door heel het boek Richteren: 'niet verdreven, niet verdreven...'

Het liefdesvuur voor God werd gesmoord in nalatigheid en overspel met andere goden.

Maar als het volk niets doet en de wet en haar hart sluit, dan doet de HERE zijn hart open.

Ja, hij komt zélf naar zijn volk toe.

Hij daalt af in het kleine Ofra.

En hij spreekt Gideon aan.

Gideon moet gaan strijden. Als een kleine dappere krijgsman.

En Gideon moet dan de dienst aan Baäl in het hart treffen.

Hij moet een daad stellen.

Baäl ontmaskeren.

Hij moet het altaar van Baäl stukbreken en een nieuw altaar voor God bouwen. Hij moet de gewijde paal van Asjera omver hakken en op dat hout moet hij de stier van Baäl offeren.

Veel erger kon je Baäl niet beledigen.

En dat allemaal op het hoogste punt. Iedereen moest het zien.

En Gideon doet het.

De volgende nacht gaat hij met tien knechten van zijn vader aan de slag.

's Nachts.

Was Gideon bang?

Nee.

Maar als hij het overdag zou doen zouden de priesters van Baäl meteen ingrijpen. Maar zij moeten niet ingrijpen. Baäl zelf moet ingrijpen als hij bestaat.

En zo brandt in Ofra weer een vuur. Een vuur voor God.

En Baäl? Die zwijgt.

Er komt geen bliksemstraal uit e hemel en het hout van Asjera weigert niet om te branden. Nee, het liefdesvuur voor de HEER brandt weer in Kanaän.

De volgende morgen worden de mensen in Ofra wakker. En ze zien het nieuwe altaar. Ze zien dat het altaar van Baäl en de gewijde paal zijn afgebroken. En op het altaar liggen de resten van de stier voor Baäl nog na te smeulen.

Je ziet hoe het nieuws zich door Ofra verspeidt. Je ziet de mensen praten. Uit hun huizen komen. En al snel wordt de vraag gesteld: "Wie heeft dit gedaan?".

Maar dat is een goede vraag: "Wie heeft dit gedaan?".

Ja, gelukkig heeft er eindelijk iemand iets gedaan!

De HEER zelf is afgedaald.

Hij breekt het leven en het hart van zijn volk binnen. Niet met geweld en bloedvergieten. Niet met donder en bliksem. Hij dingt naar haar liefde. Laat het vuur van de liefde weer branden in Ofra.

Maar zijn kinderen lopen angstig rond: "Wie heeft dit gedaan?"

Bang voor Baäl. Bang voor zijn toorn en bliksemschichten, waarmee hij het hele stadje in één keer zou kunnen verteren. Hij was al zo moeilijk tevreden te stellen en nu ook nog dit!

"Wie heeft dit gedaan?! Sterven moet die man, voordat wij allemaal sterven!".

Ja, als ze eens wisten, wie dit heeft gedaan!

Het is de God, die echte vrede geeft.

De God, die zijn volk verlost van de afgoden in Egypte.

De God, die vol liefde omziet naar een volk, dat niet meer naar Hem omkijkt.

Kijk, Hij is weer bezig om het hart van zijn volk te winnen!

Kijk, Hij werft om de liefde van zijn bruid!

Dacht je nu echt, dat je zonder mij kunt leven, Israël?

Ik leerde je lopen en ik droeg je door de woestijn. Ik gaf je eten en drinken en droogde je tranen.

Kom, neem mijn hand, neem mijn hart en leef in mijn vrede.

De mensen in Ofra lopen in de straten: "Wie heeft dit gedaan!".

De vraag gaat van mond tot mond: "Wie heeft dit gedaan!??".

En al snel wordt in dat kleine dorp duidelijk wie het gedaan heeft: Gideon!

Gideon heeft het gedaan!

En de mensen lopen naar het huis van Joas, de vader van Gideon. En ze eisen zijn zoon op. Want hij moet sterven. Het is beter, dat hij sterft, dan dat het hele dorp door de toorn van Baäl wordt getroffen.

Eisend staan ze voor Joas: 'Hij moet sterven! Hij moet sterven!'.

Het doet sterk denken aan later. Als het volk voor Pilatus staat en schreeuwt: "Die Jezus moet sterven! Kruisigt Hem! Het is beter dat één man sterft voor het volk en niet het hele volk verloren gaat".

Maar: nu geeft Joas niet toe!

Hij heeft blijkbaar moed geput uit deze daad van zijn zoon.

Want waarom heeft Baäl dit niet voorkomen als hij echt god is?

En zo zegt hij het ook tegen zijn volksgenoten en opent hij hun ogen: "Als die Baäl écht God is, laat hij dan voor zichzelf strijden!".

En zo is dat: als die Baäl een mens laat leven die zijn altaar durft neer te halen, dan is die Baäl óf echt onverschillig óf.....hij bestaat niet!

Wacht maar eens af of Baäl ingrijpt!

Laat hem voor zichzelf strijden.

En zolang Gideon zou blijven leven, zolang zou duidelijk zijn, dat Baäl helemaal niet bestond. Ze geven Gideon een mooie bijnaam: "Jerubbaal".

Baäl-bestrijder.

Langzaam drong dit besef bij het volk door. Door deze daad van de HERE vatten ze moed en straks zullen duizenden Gideon volgen om de Midianieten en Amelekieten te bestrijden.

Straks zal ook Gideon het zwaard op moeten nemen en ten strijde trekken..

Maar voordat hij dat doet, laat hij zien hoe machteloos die Baäl is. Want zolang Gideon, deze Jerubaäl, zou leven, hoe duidelijker het zou zijn, dat Baäl maar een stuk steen is. Meer niet.

Gideon bouwt een altaar. Het vuur voor God brandt weer.

In tijd staan we ver van Gideon af. Meer dan 3000 jaar.

Toch staan we aan hetzelfde front.

En dezelfde afgoden. Ook al maken we daar geen beeldjes meer van.

De afgod van de welvaart en het grote geld. De afgod van de vruchtbaarheid, de seks. De afgod van invloed en macht. Van ons uiterlijk en ego. Van de alcohol en drugs. We knielen voor onze gokkasten en ons Internet. Voor de economie.

En voordat je het weet ben je hun slaaf. Offer je de bossen en de zeeën op aan deze afgoden. Raak je je eigen ziel kwijt.

Daarom is de eredienst voor God op zondag zo belangrijk.

Jouw eigen eredienst thuis. In je binnenkamer. Zelf Bijbellezen en bidden. Zodat het vuur van de liefde voor God blijft branden. Of samen aan tafel. Leer het je kinderen.

Daarom zijn de erediensten op zondag ook zo belangrijk. Want daar klinken de woorden van de eeuwige God. De God die zijn volk verlostte uit Egypte. Die verlossing van zonde geeft door de zoon van zijn liefde.

Daar worden afgoden ontmaskerd. Daar brand het vuur van de liefde van God voor zijn kinderen.

Daar ontmoet je mensen, die je kunnen helpen in je strijd.

Daarom moeten we heel zuinig zijn op onze erediensten.

We moeten er samen voor zorgen, dat daar het vuur blijft branden.

Hoe doe je dat?

Als de HERE Gideon ontmoet en met hem spreekt, dan maakt Gideon twee grote fouten.

Weet u het nog?

Hij kruipt in de slachtofferrol.

Ten eerste denkt hij: "We hebben problemen, dus zal God ons wel verlaten hebben".

Hij denkt niet: "Hoe komt het dat wij al die problemen hebben? Zou het ook aan onszelf kunnen liggen? Omdat wij God verlaten hebben?".

Ten tweede denkt hij: "Waar is God? Hij moet onze problemen oplossen! Hij is God!".

Hij denkt niet: "Heer, maak mij iemand, die dit probleem zelf aan kan of kan dragen".

Zo kun je makkelijk in de slachtofferrol kruipen.

Als er problemen in de kerk zijn of als je je minder thuis voelt of eenzaam. Als er veranderingen zijn in de kerk.

Dan heeft de kerk het gedaan of de dominee of de ouderling. Je zit vol kritiek.

Je gaat daarom steeds minder naar de kerk: "Wat heb ik eraan?!".

Of je gaat ergens anders naar de kerk.

Maar je kijkt niet naar jezelf.

Anderen hebben het gedaan of juist niets gedaan.

En daarom vraag je ook niet aan God: "Wilt u mij inschakelen in de kerk, zodat ook door mij het vuur weer gaat branden!?!".

Kijk naar Gideon: de HERE schakelt door zijn heilige Geest ons in om het vuur te laten branden. Hij schakelt mensen in. Dat zie je door heel de Bijbel heen.

De HERE stuurt profeten, apostelen. Hij gebruikt ouderlingen en diakenen en wijkteams.

Hij stuurt jou.

Blijf niet weg, maar wordt een dappere krijgsheld in de Gideonsbende van God.

Laat het vuur van de liefde voor God branden in je hart en neem dat vuur mee naar de kerk.

Bidt voor de kerk.

Maar: blijf niet weg.

Amen.